

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв

ВСТУП ДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Публічне адміністрування

Вид дисципліни	базова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри (назва)

Н.Л. Гавкалова

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки

Протокол № 2 від 30.08.2019 р.

Розробники:

Гавкалова Н. Л., д.е.н., професор кафедри державного управління публічного адміністрування та регіональної економіки;

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: В Україні за роки незалежності відповідно до Конституції України постійно змінюється структура та функціонування органів публічної влади всіх рівнів. Розвиток всіх форм власності та громадянського суспільства вимагають перетворення бюрократичного апарату на ефективну систему урядування, яка сприятиме задоволенню прав та законних інтересів громадян. А це в свою чергу зумовлює об'єктивну необхідність для подальшого розвитку і зміцнення діяльності публічних службовців у нових умовах

Визначальним критерієм для таких змін є впровадження в діяльності службовців України європейських стандартів обслуговування громадян та професійного обслуговування політичного керівництва. Заходи щодо такого впровадження передбачені Концепцією адаптації інституту державної служби до стандартів Європейського Союзу та Концепцією розвитку законодавства про державну службу в Україні.

Глибоке розуміння проблем, які виникають в процесі формування сучасної доктрини публічної служби, самого поняття публічної служби, а також відповідного інституту, сприятиме більш раціональному підходу до формування кадрової політики відповідно до нових завдань і функцій держави, а також подоланню відчуженості суспільства від публічної влади, підвищенню професіоналізму та компетентності публічних службовців.

Публічне адміністрування є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із нормативних спеціальних дисциплін підготовки магістра з публічного адміністрування..

Мета навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо усвідомлення теоретико-методологічних засад публічного адміністрування, поглибленого розуміння врядування, обґрунтування основних рис держави та з'ясування особливостей публічної адміністрації на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Курс	1М	
Семестр	1	
Кількість кредитів ECTS	4	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
Самостійна робота		80
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Комунікація в публічній адміністрації	Державне регулювання економіки та економічна політика
Конституція та врядування	Соціальний розвиток
Технології публічного адміністрування	Територіальне управління
	Публічні фінанси

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здійснювати обґрунтування прийняття управлінських рішень в умовах демократичного врядування	Визначати принципи врядування та механізми регулювання соціально-економічних процесів
	Визначати ефективність та результативність демократичного врядування
	Визначати професійно-кваліфікаційні характеристики публічних службовців
	Проводити аналіз конфліктних ситуацій у діяльності публічних службовців
	Здійснювати обґрунтований вибір методів та моделей адміністративно-управлінських процесів
	Визначати оптимальні управлінські рішення для врегулювання конфліктів та стресових ситуацій
Розробляти ефективні рішення з використанням сучасних механізмів управління соціально-політичними процесами в суспільстві	Визначати суспільні та адміністративні моделі на основі оцінки ефективності управлінських процесів
	Прогнозувати сучасні тенденції взаємодії владних структур, політичних і громадських організацій для підвищення ефективності управління на центральному і регіональному рівнях
	Здійснювати координацію активності громадськості в суспільстві
	Ідентифікувати суспільно-політичні процеси та визначати їх вплив на соціально-економічний розвиток
	Здійснювати оцінку ефективності інновацій у публічному адмініструванні

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування

Сутність та зміст публічного адміністрування. Функції та методи врядування. Принципи врядування, механізми їх прояву і використання.

Тема 2. Ефективність та результативність демократичного врядування

Визначення ефективності та результативності в публічному адмініструванні. Підходи до ефективності та її критерії. Демократичне врядування як ефективний інструмент публічного адміністрування.

Тема 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації

Основні етапи та специфіка логіко-теоретичної реконструкції соціально-політичних та адміністративно-управлінських об'єктів. Особливості та специфіка наукового пізнання в галузі публічного адміністрування. Специфіка наукового знання в соціальній та адміністративно-управлінській галузях.

Тема 4. Моделі в галузі публічного адміністрування

Розвиток суспільних та адміністративних моделей на основі управлінських процесів. Визначення загальних підходів до формування цілісної теоретичної моделі в галузі державного управління

Тема 5. Культура і етика публічного адміністрування

Етична інфраструктура публічного адміністрування. Принципи та норми поведінки представників публічного адміністрування. Визначення іміджу працівника та особливості його впливу на ефективність публічного адміністрування. Службова етика та етикет в публічному адмініструванні

Тема 6. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні

Зміст та етимологія конфліктів, їх різновиди. Механізми управління конфліктами інтересів. Конфлікти інтересів в публічному адмініструванні. Моральні регулятори конфліктів інтересів. Стресотворюючі фактори в публічному адмініструванні. Засоби уникнення стресів.

Змістовий модуль 2. Сучасні механізми управління суспільним розвитком

Тема 7. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні

Взаємодія владних структур, політичних і громадських організацій за підвищення ефективності управління на центральному і регіональному рівнях. Сучасні тенденції суспільного розвитку. Інноваційний потенціал суспільного розвитку.

Тема 8. Теорія держави та суспільство

Теорія держави: реконкіста. Громадянське суспільство і держава. Особливості соціальної стратифікації в сучасному українському суспільстві. Шляхи подолання соціальної стратифікації.

Тема 9. Суспільно-політичні процеси: зміст та тенденції розвитку

Сучасні суспільно-політичні процеси. Партії та громадянське суспільство. Вплив політичних партій на стан державного управління. Тенденції розвитку політичних процесів у сучасному суспільстві.

Тема 10. Інноваційний розвиток України

Тенденції інноваційного розвитку України. Кадрове забезпечення інноваційного потенціалу України. Інформаційне суспільство як форма соціальної організації в сучасних умовах

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання

результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів;

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- ступінь засвоєння теоретичного матеріалу використовуючи навчальну літературу;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань

- використання наукового стилю при виконанні письмових робіт та під час виступів

- вміння обґрунтовувати та чітко доводити свою думку на проблемне питання

- самостійність виконання роботи та грамотність подачі матеріалу

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Домашні завдання	Перевірка есе	Презентація	Письмова контрольна робота	Завдання за темами	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	1 тиждень	1,5	1,5					5		8
		2 тиждень									
	Тема 2	3 тиждень	1,5	2,5							4
		4 тиждень									
	Тема 3	5 тиждень	1,5		1,5	6		8			17
		6 тиждень									
Тема 4,5	7 тиждень	1,5	1,5					5		8	
	8 тиждень										
Змістовий модуль 2	Тема 6	9 тиждень	1,5	1,5					5	10	18
		10 тиждень									
	Тема 7	11 тиждень	1,5	1,5				5	6		14
		12 тиждень									
	Тема 8	13 тиждень	3		1,5		3				7,5
		14 тиждень									
	Тема 9	15 тиждень	1,5	1,5					2		5
		16 тиждень									
Тема 10	17 тиждень	1,5	3					4	10	18,5	
Усього			15	13	3	6	3	13	27	20	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Вступ до публічного адміністрування : Навчальний посібник за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 382 с.
2. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 212 с.
3. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону : монографія / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 472 с.
4. Теоретичні засади та організаційні механізми реформування державної служби в Україні : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 328 с.

Додаткова

5. Дзвінчук Д. І. Методичні рекомендації з проведення самостійної та індивідуальної роботи з студентами та слухачами магістратури спеціальності "Державна служба" в умовах інтенсифікації навчання / Д. І. Дзвінчук. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. – 92 с.
6. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [монографія] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ Магістр, 2003. – 236 с.
7. Конституція України. – К. : Преса України, 1996. – 80 с.
8. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : [монографія] / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006.–220 с.
9. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
10. Переход к демократии стран Центральной и Восточной Европы в сравнительной перспективе / под ред. А. Антошевского, Р. Хербута ; перевод с польского. – Донецк : Издательство "Донбасс", 2001. – 302 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Персональні навчальні системи ХНЕУ ім. С. Кузнеця, курс Вступ до публічного адміністрування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=2487>
12. Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів / Офіційний веб-сайт Фонду ефективного управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ua.debaty.org/cms/decentralizatia_main
13. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.doc.
14. Корнєєва Т. Відкритість української влади як системний функціональний феномен у сфері управління [Електронний ресурс] / Т. Корнєєва. – Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.
15. Портал органа государственной власти [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government/portal>.
16. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
17. Про місцеві державні адміністрації : Закон України // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.